

Zondag 5 mei

6^e zondag van Pasen

Lezingen:

Brief van Paulus aan de Romeinen, 12, 9-21

Johannes, 15, 9-17

Overweging

Het evangelie van Johannes is gedateerd rond 90-100 na Christus en valt in twee delen uiteen. Tot en met boek 12 van zijn evangelie stelt hij ons voor de keus: wil je in het donker of in het licht staan? Het lijkt of de wereld Jezus afwijst. In boek 13 tot en met boek 20 bevindt Jezus zich in een kleine groep van vrienden die hij de voeten wast en die hij uitgebreid vertelt over wat hem bezielt.

Het fragment dat we vandaag lezen komt uit het tweede deel, boek 15, en is het onmiddellijke vervolg op de evangelielezing van afgelopen zondag over de wijnstok en zijn ranken. Het vormt er als het ware een literaire eenheid mee.

Johannes schrijft in een aparte stijl, in zinnen waarin dezelfde woorden terugkomen en voortkabbelen. Je moet goed naar die woorden kijken om het gewicht ervan te doorgronden

In de verzen van vandaag zijn dat de woorden: Liefde en liefhebben, vreugde en vrienden (ipv dienstknechten).

Het woord vreugde staat zelfs middenin, dus centraal in onze gelezen tekst. Wie de opdracht van de liefde: *dat je elkaar liefhebt* eerbiedigt zal vreugde vinden.

In de film ‘The Beautiful Game’ die momenteel op Netflix te zien is komt dat mooi tot uiting. Mal is de manager van het Engels voetbalteam van daklozen en neemt zijn spelers mee naar het wereldkampioenschap voor daklozen in Rome. Het draait bij hem en de spelers niet alleen om voetbal maar veel meer om het elkaar helpen: je helpt niet jezelf maar je helpt de anderen is het devies in de groep. Dat levert aangrijpende, vreugdevolle scènes op.

Jezus ziet zijn leerlingen als vrienden en niet als dienstknechten. Hij staat dus niet boven hen maar op gelijke voet. Het geeft aan dat Jezus vindt dat zijn vrienden er klaar voor zijn om zijn boodschap te verspreiden. Het maakt ook dat waar hij zich mee bezighoudt ook hun zaak wordt. Ze zijn er niet slaafs bij betrokken maar zullen zich uit vrije keuze medeverantwoordelijk voelen. Ze staan daarin niet alleen. Jezus zegt dat wat de vrienden in Jezus’ naam vragen aan zijn Vader aan hen gegeven zal worden.

Jezus praat hier tegen zijn leerlingen vlak voor zijn kruisiging. Hij neemt afscheid en geeft de leerlingen (en ook ons de moderne lezers) nog een heel belangrijke vuistregel mee. Dat je elkaar liefhebt!

Dit lijkt misschien een gemakkelijke regel. Maar bij Jezus is de uiterste consequentie van dit houden van, dat je zelfs bereid bent om je leven ervoor te geven. Iets wat veel van Jezus’ leerlingen ook gedaan hebben omdat ze wegens hun geloof gestorven zijn.

De franciscaan Paul Chapel heeft het over driedimensionele liefde. We moeten anderen niet alleen in de lengte, in je naaste omgeving, en in de breedte, over landsgrenzen heen, liefhebben maar ook in de diepte. Christelijke liefde is bereid zich op te offeren voor vrienden. We kennen het ideaal, we willen het ook wel maar we weten niet hoe. Als we een persoon minder graag mogen, helpt het om te kijken naar diens goede kwaliteiten en hem of haar daarin te bevestigen. Anselm Grün, een Duitse benedictijner monnik, zegt: zegen de persoon die je tegenover je krijgt voor je een moeilijk gesprek ingaat, dat maakt de insteek een stuk positiever. Naastenliefde is een manier om God te ontmoeten. We hebben God nog nooit gezien. Toch is hij niet helemaal onzichtbaar voor ons. Hij heeft zijn zoon naar de wereld gestuurd om ons het leven te brengen.

‘De liefde zal voortschrijdend de machten overwinnen die de liefde nog omkluisteren, er is niets wat kan storen tot het stijgen naar haar’ zingt het koor straks in het lied: de Zachte krachten.

Vroeger had je in de krant de plaatjes: liefde is Elkaar cadeautjes geven, haar nog even laten slapen. Dat is nog wel te doen. De liefde van Jezus is echter belangeloos en hij is voor iedereen, zonder uitsluiting. Dat maakt liefhebben tot een moeilijker opdracht. We worden ertoe aangespoord maar om het ook daadwerkelijk in de praktijk te brengen valt niet altijd mee. Jezus bracht de uitgestotenen weer terug de gemeenschap in. Dat vraagt meer dan vrijgevigheid, dat vraagt iets van onszelf. Ik las in de Trouw een artikel over de kapelaan Oleg Tkatsjenko die met gevaar voor eigen leven brood en water brengt naar Oekraïense frontplaatsen en probeert achterblijvers te overtuigen weg te gaan. Een mooi voorbeeld van hedendaagse belangeloze liefde.

De brief aan de Romeinen waar we vandaag een fragment uit lezen is van de apostel Paulus, de grote reiziger, die de eerste christelijke gemeentes, ecclesias heeft gesticht. Hij legde enorme afstanden af, te voet, te paard of per boot. De brief aan de Romeinen uit 50/60 na Christus schreef hij hoogstwaarschijnlijk vanuit Korinthe en het is de langste en belangrijkste van zijn serie brieven.

De brief is bestuurlijk, pastoraal en ook theologisch gericht. Paulus zegt in de aanhef dat hij uitgekozen is om het evangelie van God te verkondigen, dus ook nu aan allen, in Rome. Hij is een prekende en schrijvende voorganger helemaal aan het begin van het christendom. De kleine gemeente in Rome bestond uit heiden-christenen en christen-joden. Mannen en vrouwen. Dat weten we omdat ze aan het eind van de brief met name genoemd worden. Geen gemakkelijke brief, al improviserend geschreven met theologische hoofdlijnen en aan het eind praktische tips voor de christelijke gemeente en voor het geloof.

Het gedeelte dat we zojuist hebben gelezen, komt dus uit dat slot van de brief. Met praktische vingerwijzingen die van een verbluffende eenvoud lijken.

Zo staat er onder anderen het volgende:

*Uw liefde moet oprecht zijn
Laat de hoop u blij maken
Wees niet hooghartig*

*Dat is te doen, lijkt me.
Leef, voor zover het in uw macht ligt, met alle mensen in vrede.*

Er is een lied van Ruth Jacott over Vrede:
*We bouwen huizen om orkanen te weerstaan
En maken schepen om in elke storm te varen
Er wordt gesleuteld aan een lamp die nooit kapot zal gaan
Het wil alleen nog niet zo lukken
Om de vrede te bewaren*

De wereldvrede is op dit moment ver te zoeken. Dat zien we allemaal. Gelukkig gaat het in onze omgeving, familie, werk en kerk ook best vaak goed: kijk naar situaties waar we goed kunnen samen werken, elkaar de ruimte gunnen en geven.

Geef zelfs te eten en te drinken aan je vijand en laat de vergelding aan God over.
Dat lijkt lastig. Hoe dan? Door hem te behandelen zoals je zelf graag behandeld wil worden?

En dan doet Paulus tot slot ook nog de oproep: *Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede.*

Bijvoorbeeld door de persoon waar je boos op bent te vergeven. Door het goede in hem te zien, door hem te zegenen, in plaats van hem te veroordelen.

Of we gaan voor het goede of het kwade ligt aan de keuze die we zelf maken. We kunnen leren om een medemenselijker leven te leiden. Gebed kan daarbij helpen. Alain Verheij zegt in een podcast: om christelijk te leven moeten de armen uit de mouwen, maar ook opgevouwen!

Wij kregen in de lezingen van vandaag de oproep en aanwijzingen om voor zover het in onze macht ligt vrede te zoeken en elkaar lief te hebben. Jezus was hiertoe in staat. In zijn leven zien wij wat het goede is, dat het kwaad overwint. Mogen wij zijn spoor volgen en meegaan op de weg van zijn liefde en vrede. Amen.

Cunera Buist